

Ko zaključujemo ta kratki opis dveh pravnih običajev, s katerima so nas seznanili pisani viri, smo upravičeni ugotoviti, da sta bila pustošenje zemljišč in otmica obljubljenih nevest — tudi če pustimo vprašanje o njunem izvoru odprto — vsaj v začetku novega veka dva pojava slovenskega prava. Svoje veljave ta dva običaja nista črpala iz volje vladajočih stanov, s katero sta bila v nasprotju, marveč iz pravne zavesti slovenskega ljudstva, ki je, kakor vidimo, hodila svoja pota.

Književna poročila.

Zbornik znanstvenih razprav. XIX. letnik 1942/1943. Izdaja profesorski zbor juridične fakultete. Ljubljana. 1943., str. 302.

Tudi letos obžaluje naša pravna fakulteta izgubo enega izmed svojih vrhov, prof. dr. Gregorja Kreka, ki ga je smrt lansko leto ugrabila sredi dela za našo pravno znanost in še posebej za našo univerzo. Prof. dr. Škerlj je napisal kot uvod v letošnji zbornik o tem velikem možu izčrpen in globoko občuten nekrolog, v katerem prikazuje lik pok. dr. Kreka ne samo kot pravnega znanstvenika in akademskega učitelja, temveč tudi kot umetnika, glasbenika, pisatelja in tudi kot neadomestljivega prijatelja. Posmrtnica nam nazorno slika, kako težko vrzel je zapustil za seboj prof. dr. Krek, ki je, kakor pravi uvodoma prof. dr. Škerlj, združeval rahločutečega ustvarjajočega umetnika, duhovitega esejista, estetika in umetnostnega kritika in pronicavega, globokega pravnikarja.

Nekrologu sledi 11 razprav profesorjev juridične fakultete, ki so jim dodani resuméji v italijanščini, z izjemo dveh, ki sta napisana v latinskem jeziku.

Na prvem mestu razpravlja prof. dr. Bajič v razpravi „Navezna pogodba“ o bistvu, pomenu in učinku navezne pogodbe v zvezi z mednarodnim zasebnopravnim obravnavanjem obveznostnega prava. — V globino segajoča razglabljanja nudijo osnove za navedene pojme in prikazujejo nazorno sestavine, ki tvorijo skupaj v mednarodnem zasebnem pravu obširno uporabljeni pojem navezne pogodbe. — Prof. dr. Korošec v svoji razpravi „Nastanek Avgustovega principata“ prikazuje ustavne krize v zadnjem stoletju rimske republike in končno Oktavijanove ustavne reforme, v svojem kritičnem delu omenja pa tudi pomanjkljivosti Avgustove ustave, zlasti pomanjkanje splošnega prestolonasledstvenega reda in vmešavanje pretorijancev v določitev prestolonasledstva. — Prof. dr. Kušej prikazuje v razpravi „O pravnem položaju vatikanskega mesta“ pomen pogodbe, sklenjene med Sv. Stolice in Kraljevino Italijo dne 11. februarja 1929, katere glavni namen je bila ustanovitev Vatikanskega mesta in riše nato iz javnopravnih vidikov zgodovino nastanka Vatikanskega mesta, ugotavlja njegovo pravno naravo in končno določa odnos Vatikanskega mesta do Sv. Stolice. — Prof. Maklečev podaja v razpravi „Tipologija zločincev v novi italijanski kazenski zakonodaji“ pregled tipološke razvrstitve zločincev v italijanski kazenski zakonodaji, ugotavlja glavne tipološke oblike v skupini vračunljivih in v skupini duševno abnormálnih delinkventov, pripominja, da je tipološka razvrstitev zločincev v novi italijanski zakonodaji izvedena bolj natančno kot v večini drugih novejših zakonodaj, ugotavlja, da je glavno merilo za delitev zločincev

v tipološke skupine v novi italijanski zakonodaji stopnja njih nevarnosti za pravni red in prikazuje končno pomen osebnih očevalnih odredb glede na delitev zločincev v tipološke skupine in vrste. — Doc. dr. Murko prinaša v razpravi „Značaj naših pristojbin“ izčrpen pregled naših pristojbin kot specialnih davščin za konkretno službeno opravilo in drugih tem sorodnih javnih dajatev. — Prof. dr. Pitamic v svoji razpravi „O ideji prava“ podaja glavne normativne smernice, v okviru katerih se lahko svobodno razvija pozitivno pravo in prihaja do zaključka, da je človeška narava, kakor jo je oblikoval Stvarnik in kakor jo človeški razum spoznava, vir naravnega in temelj vsega drugega prava. — Prof. dr. Spektorski prikazuje v razpravi „Sociologija in filozofija“ razvoj proučevanja sociologije s strani raznih mislecev in je mnenja, da sociologija kot absolutno pozitivna veda zahteva filozofske kritike in da več ali manj primitivna in nezavestna metafizika za nova raziskavanja na polju sociologije ne zadostuje. — Prof. dr. Steska prinaša v razpravi „Razmejitve uprave od sodstva“ izčrpano študijo o mejah med upravnimi oblastmi na eni in civilnimi ter kazenskimi sodišči na drugi strani, kakor tudi o meji med upravo in kazenskim sodstvom, nadalje razpravlja o upravnem sodstvu posebej v Srednji Evropi, razmejujoč ga glede na upravo in na redno sodstvo ter končno govori tudi o pristojnosti v primerih, v katerih država in raznoterá samoupravna telesa vrše posle povsem po normah, veljavnih za zasebnike. — Prof. dr. Škerlj prinaša v razpravi „Družba z omejeno zavezo po ital. državljskem zakoniku in po trgovinskem zakoniku biv. jugoslov. države“ izčrpano pravnoprimerjalno študijo glede obeh navedenih zakonov in prihaja do zaključka, da so obče poteze ureditve družb z o. z. po obeh zakonih dokaj podobne in da globlje segajo samo razlike glede na neomejljivost odn. omejljivost zastopne pravice upravnega organa in glede na možnost spojitve in pretvarjanja družb. — Zaključek tvori razprava priv. docenta dr. Trofenika „Teritorialno načelo v kazenskem pravu“, v kateri podrobno razčlenjuje in proučava posamezne sestavine teritorialnega načela, zlasti obravnava izčrpano pojem „tuzemstva“ in kraj storitve kaznivega dejanja ter našteva izjeme od teritorialnega načela ter na koncu prinaša svoje predloge za zakonodavno tehnično formulacijo teritorialnega načela de lege ferenda.

Prikazani zbornik je s svojo vsebino najlepši doprinos znanstvene delavnosti naše pravne fakultete in njenih posameznih članov.

Dr. Lučovnik.

Dale Carnegie: Kako si pridobiš prijateljev. Svet I, št. 5. Ljubljana, 1945. Str. 87.

Ekonomist, Zagreb. 1945. God. IX. br. 6.

Kotnik Franc: Slovenske starosvetnosti. Svet I, št. 2. Ljubljana, 1945. Str. 149.

Dr. Murko Vladimir: Denar. Svet I, št. 1. Ljubljana, 1945. Str. 171.

